

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานเลขาธิการกรม ฝ่ายช่วยอำนวยความสะดวกและสารบรรณ โทร. ๓๒๔

ที่ รง.๐๔๐๑/๐๔๕๗๘ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การดำเนินการช่วยเหลือติดตามแรงงานประมงที่ตกเรือและที่อยู่บนเรือลูกในประเทศอินโดนีเซีย
ตลอดจนการติดตามช่วยเหลือแรงงานที่ช่วยเหลือกลับมาแต่สูญหายไปประเทศไทย

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด ผู้อำนวยการ
ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานกรุงเทพมหานคร

ตามที่อธิบดีมีข้อสั่งการให้สำนักงานเลขาธิการกรม รวบรวมผลงาน ผลการฝึกอาชีพให้กับ
แรงงานประมงและแรงงานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ในต่างประเทศ ให้กระทรวงแรงงานทราบ ตามหนังสือ
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๔๐๕ (ลน)/๕๔๗๘ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘ โดยมีประเด็นที่
เกี่ยวข้องกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ตามข้อ ๔ การดำเนินการติดตามคนตกเรือที่ช่วยเหลือมายังประเทศไทยแล้ว
แต่ยังไม่ได้รับความคุ้มครองช่วยเหลือ และบางส่วนได้สูญหายระหว่างการเดินทางกลับภูมิลำเนา

สำนักงานเลขาธิการกรม จึงขอความร่วมมือให้ท่านดำเนินการช่วยเหลือติดตาม
แรงงานลูกเรือประมงที่ช่วยเหลือกลับมา (ตามเอกสารแนบ) ในด้านการฝึกอาชีพ และรายงานผลตาม
แบบฟอร์ม ให้สำนักงานเลขาธิการกรมทราบทาง Email : k_man2522@hotmail.com และทางโทรสาร
๐ ๒๒๔๕ ๓๕๖๐ ภายในวันจันทร์ที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๘ เพื่อจะได้รายงานผลให้กระทรวงแรงงานทราบต่อไป
ทั้งนี้สามารถดาวน์โหลดรายละเอียดได้ที่ www.dsd.go.th/secretary

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นางจิราภรณ์ วงศาโรจน์)

เลขาธิการกรม

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
 เลขที่รับ.....**05332**.....
 วันที่ 23 ส.ย. 2558
 เวลา.....**09.30 น.**.....

เลขานุการรัฐมนตรี ร.ง.
 1014
 วันที่ 23 ส.ย. 2558
 เวลา.....**09.30 น.**.....

538
 28 พ.ย. 2558
 7415%

ช.ทพธ.

ที่ นร ๑๔๐๕ (สน)/๕๕๗๘

ได้รับ.....**05332**.....
 วันที่ 23 ส.ย. 2558
 เวลา.....**16.30 น.**.....

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
 ทำเนียบรัฐบาล กทม.๑๐๓๐๐

๒๕

พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การดำเนินการช่วยเหลือติดตามแรงงานประมงที่ตกเรือและที่อยู่บนเรือลูกในประเทศอินโดนีเซีย
 ตลอดจนการติดตามช่วยเหลือแรงงานที่ช่วยเหลือกลับมาแต่สูญหายไปประเทศไทย

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

ด้วย สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้นำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณา
 แนวทางแก้ไขปัญหาแรงงานประมงที่ตกเรือและที่อยู่อาศัยบนเรือลูกในประเทศอินโดนีเซีย ตลอดจน
 การติดตามช่วยเหลือแรงงานที่ช่วยเหลือกลับมาแต่สูญหายไปประเทศไทย ตามผลการประชุมร่วมกับ
 มูลนิธิเครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน (มูลนิธิ LPN Network) และผู้แทนศูนย์บัญชาการการ
 แก้ไขการทำประมงผิดกฎหมาย (ศปมผ.) เมื่อ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ณ ตึกไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล
 โดยสรุปปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหามาในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑. การดำเนินการช่วยเหลือแรงงานที่ตกเรือและคนที่อยู่บนเรือลูก ณ เกาะอัมบน
 เกาะตวาน และเกาะเบนจินา ประเทศอินโดนีเซีย ที่มีความประสงค์กลับประเทศไทย

ปัญหา

- ลูกเรือประมงถูกขู่และกักขังโดยบริษัทเรือประมงไม่ให้พูดและให้ข้อเท็จจริงกับ
 เจ้าหน้าที่รัฐ ทำให้ลูกเรือประมงกลัวว่าจะถูกทำร้ายร่างกายเพิ่มเติม หากให้ข้อมูลกับทางการไทย และทำ
 ให้ลูกเรือไม่กล้านำเสนอถึงสภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงได้

แนวทางแก้ไข

- รัฐบาลไทยควรเร่งดำเนินการช่วยเหลือลูกเรือประมงดังกล่าวโดยด่วนที่สุด โดย
 คำนึงถึงสภาพปัญหาที่ซับซ้อนและมีความรอบคอบในการดำเนินการเพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับ
 ลูกเรือประมงและเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ ควรมีการประสานการปฏิบัติการผ่านกองทัพอากาศในการจัดชุด
 ปฏิบัติการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการช่วยเหลือติดตามแรงงานที่ตกเรือและคนที่อยู่บนเรือลูกในประเทศ
 อินโดนีเซียโดยด่วน ทั้งนี้ ชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจดังกล่าวจะต้องประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงาน
 ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีคณะแพทย์ผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านจิตเวชในการติดตามไปด้วย รวมถึง
 ประสานกับผู้แทนจากประเทศเมียนมาร์ ประเทศกัมพูชา ประเทศลาว และประเทศเวียดนาม ให้เข้าร่วม
 ในการให้ความช่วยเหลือแรงงานลูกเรือประมงต่างสัญชาติ ในการเดินทางไปปฏิบัติการร่วมกันกับชุด
 ปฏิบัติการเฉพาะกิจของรัฐบาลไทย

/๒.การดำเนินการ...

- ๒ -

๒. การดำเนินการช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหาความกังวล ความไม่ปลอดภัยในชีวิตของ ลูกเรือประมงไทยเป็นกรณีพิเศษ ณ เกาะเบนจิน่า ประเทศอินโดนีเซีย

ปัญหา

- สืบเนื่องจากทาง LPN Network ได้รับเรื่องร้องทุกข์จากญาติพี่น้องของ แรงงานลูกเรือประมงที่อยู่ในประเทศไทย ทำให้ทราบปัญหาและความต้องการของลูกเรือประมงไทยใน กลุ่มเรือประมง ๕๒ ลำ และเรือห้องเย็น ๑ ลำ ณ เกาะเบนจิน่า ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งมีจำนวนอย่างน้อย ๒๐ คน ที่มีความประสงค์เดินทางกลับประเทศไทย นอกจากนี้ เชื่อว่ายังมีแรงงานที่อยู่บนเรืออีกจำนวน มากมีความประสงค์กลับประเทศเช่นเดียวกัน นอกเหนือจากแรงงานที่มีญาติมาร้องทุกข์

แนวทางแก้ไข

- รัฐบาลไทยควรประสานงานร่วมกับทางการอินโดนีเซีย และองค์กรภาคธุรกิจ ประมงในการช่วยเหลือและจัดให้แรงงานลูกเรือประมงไทยมีช่องทางสื่อสาร การร้องเรียนขอความช่วยเหลือ รวมถึงมีมาตรการด้านความมั่นคง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้แก่ลูกเรือประมงไทย

๓. การดำเนินการติดตามคนไทยที่สูญหายซึ่งมีสมมุติฐานว่าได้ไปทำงานบนเรือประมง ไทยดังกล่าว

ปัญหา

- การติดตามสืบเสาะคนไทยดังกล่าว มีความละเอียดอ่อนมากในการจัดการ แก้ไขปัญหานี้ เนื่องจากสถานการณ์เชิงลึกในระดับพื้นที่น่านน้ำอินโดนีเซียที่ยังไม่มีความปลอดภัย

แนวทางแก้ไข

- รัฐบาลไทยควรจัดตั้งชุดเฉพาะกิจประสานงานทั้งระดับจังหวัด และส่วนกลาง ผ่านทางกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการติดตามคนไทยสูญหายที่เชื่อได้ว่าไปทำงานในเรือประมง รวมทั้งติดต่อครอบครัวและญาติของผู้ที่คาดว่าจะสูญหาย เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการให้ความช่วยเหลือลูกเรือประมงที่ประสงค์จะกลับประเทศ

๔. การดำเนินการติดตามคนตกเรือที่ช่วยเหลือมายังประเทศไทยแล้ว แต่ยังไม่ได้รับความคุ้มครองช่วยเหลือ และบางส่วนได้สูญหายระหว่างการเดินทางกลับภูมิลำเนา

ปัญหา

- แรงงานลูกเรือประมงที่ช่วยเหลือกลับมา มีหลายรายที่หายไประหว่างทาง และ บางส่วนยังไม่ได้รับการเยียวยาจนถึงที่สุด ซึ่งรวมถึงการคุ้มครองตามสิทธิที่พึงได้รับ รวมทั้ง การดำเนินคดี ตามกฎหมายจากการเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ หรือไม่ได้รับค่าจ้างที่เป็นธรรม

แนวทางแก้ไข

- รัฐบาลควรดำเนินการติดตามเสาะหาลูกเรือที่หายไปโดยเร่งด่วน โดยกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขควรให้การรักษายาเยียวยา ลูกเรือที่กลับมาแล้วอย่างเหมาะสม ตลอดจนกระทรวงแรงงานจะต้องติดตามเรื่องการเรียกร้องค่าเสียหายจากเจ้าของ เรือประมงไทยให้กับแรงงานเหล่านี้โดยเร็ว รวมถึงจัดการประชุมรายงานความก้าวหน้า ผลการดำเนินการ

/ปัญหา...

- ๓ -

ปัญหาอุปสรรค และทิศทางการดำเนินการช่วยเหลือต่อไปอย่างต่อเนื่องจนกว่าปัญหาจะสิ้นสุด โดยหน่วยงานปฏิบัติการช่วยเหลือของรัฐต้องทำงานอย่างจริงจัง จริงใจ และสนับสนุนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกันเองและระหว่างองค์กรความร่วมมือภาคประชาสังคม

๕. การดำเนินการช่วยเหลือลูกเรือประมงสัญชาติอื่นที่เดินทางไปกับเรือประมงของไทย

ปัญหา

- แรงงานประมงสัญชาติอื่น ๆ อาทิ เมียนมา กัมพูชา เวียดนาม และ ลาว ที่เดินทางไปกับเรือประมงของไทย ทั้งเรือแม่และเรือลูกไม่ได้รับการช่วยเหลือและถูกละทิ้งจากภารกิจของรัฐบาล ในการดำเนินการครั้งที่ผ่านมา

แนวทางแก้ไข

- รัฐบาลไทยควรกำหนดแนวทางดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชนที่เหมาะสมในการช่วยเหลือลูกเรือประมงสัญชาติอื่นๆ พร้อมกันกับแรงงานประมงไทย โดยให้ได้รับการดูแลและสิทธิที่พึงได้ในการทำงานบนเรือประมงไทย รวมทั้ง ประสานความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ในกระบวนการคัดแยกสัญชาติและการเดินทางกลับภูมิลำเนา จะอ้างเพียงว่าตามหลักกฎหมาย รัฐบาลดูแลช่วยเหลือเฉพาะชาวไทยไม่ได้ เนื่องจากบริษัทประมงไทยนั้นเป็นผู้ว่าจ้างและแสวงประโยชน์ทั้งจากลูกเรือไทยและลูกเรือสัญชาติอื่น ๆ และนำขึ้นเรือประมงจากท่าเทียบเรือในไทย

๖. การดำเนินการป้องกันปัญหาแรงงานประมงผิดกฎหมาย

ปัญหา

- หลักเกณฑ์ทางกฎหมายของไทยในการอนุญาตให้แรงงานประมงขึ้นเรือประมงนั้น ยังไม่เป็นมาตรฐานสากล โดยไม่มีการบังคับให้ลูกเรือประมงต้องถือหนังสือเดินทางราชการ (Passport) ควบคู่กับหนังสือคนประจำเรือ (Seaman Book) ที่กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี กระทรวงคมนาคมเป็นผู้ออกให้ ทำให้มีการทำธุรกิจนายหน้าจัดหาลูกเรือ และมีการทำ Seaman Book ปลอม และเกิดปัญหาแรงงานประมงผิดกฎหมายขึ้น อี้อีกยังเป็นปัญหาต่อเนื่องในกรณีที่แรงงานประมงที่ถูกหลอกนั้น ไม่สามารถขอกลับประเทศได้ เนื่องจากไม่มีเอกสารทางราชการที่ถูกกฎหมาย

แนวทางแก้ไข

- รัฐบาลไทยจะต้องแก้ไขหลักเกณฑ์และสั่งการให้ทุกกระทรวงที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกระทรวงแรงงาน กำกับดูแลให้ลูกเรือที่อยู่บนเรือทุกคนจะต้องมีการถือหนังสือเดินทางราชการ (Passport) ควบคู่กับหนังสือคนประจำเรือ (Seaman Book) นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการตรวจทะเบียนเรือ เอกสารของลูกเรือทุกคน รวมถึงตรวจจำนวนลูกเรือทั้งไปและกลับให้ครบถ้วน ทั้งนี้ จะต้องมีการกำหนดบทลงโทษ หากพบการดำเนินการผิดจากหลักเกณฑ์ดังกล่าว

ในการนี้ นายกรัฐมนตรีได้เห็นชอบตามแนวทางแก้ไขปัญหาข้างต้นแล้ว และมีบัญชาให้นายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคง (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) เป็นผู้พิจารณาหลักการในการเร่งช่วยเหลือติดตามแรงงานประมง และมอบหมายให้รัฐมนตรีทุกกระทรวงที่เกี่ยวข้องดำเนินการ โดยจะต้องคำนึงถึง

/๑. การดูแล...